

ทวนดู ปัจจัย

ว่าโดยวจาก เป็นกัตตวจาก และเหตุกัตตวจาก

ว่าโดยกาล เป็นอดีตกาล แปลว่าแล้ว เช่น สุตวา ฟังแล้ว

ว่าโดยลิงค์ เป็นได้ทั้ง ๓ ลิงค์

ปุงลิงค์ แจกวิภัตติอย่าง ภควนตุ

อิติลึงค์ อิตีลึงค์ ลง อี มีรูปเป็น -วฺนฺตี -วฺตี แจกอย่าง นารี

นปุงสลึงค์ แจกอย่าง ภควนตุ ภควํ สุตวฺนฺตานิ

ทวนดู มีวิธีการลงปัจจัยดังนี้

๑. ชาติพยางค์เดี่ยว เช่น

หฺตวนฺตุ (หฺ+ตวนฺตุ) บุษาลแล้ว หฺตวนฺตี หฺตวฺตี

ปาทวนฺตุ (ปาท+ตวนฺตุ) ตีมแล้ว

สุตวนฺตุ (สุ+ตวนฺตุ) ฟังแล้ว

๒. ชาติหลายพยางค์ ลง อี อากม เช่น

จชิตวนฺตุ (จช+อิ+ตวนฺตุ) สละแล้ว

ปจิตวนฺตุ (ปจ+อิ+ตวนฺตุ) หุงแล้ว

วุสิตวนฺตุ (วุส+อิ+ตวนฺตุ) อยู่แล้ว

๓. ลบที่สุดชาติ ช้อน ตฺ เช่น

คฺตวนฺตุ (คฺ+ตวนฺตุ) คุ้มครองแล้ว

ภฺตวนฺตุ (ภฺ+ตวนฺตุ) กินแล้ว

แจก สุตวนุตฺ ในปุงลึงค์

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	สุตวา	สุตวนฺตา สุตวนฺโต
ทุติยา	สุตวนฺตํ	สุตวนฺเต สุตวนฺโต
ตติยา	สุตวตา	สุตวนฺเตหิ สุตวนฺเตภิ
จตุตถิ	สุตวโต	สุตวตํ สุตวนฺตานํ
ปณฺจมี	สุตวตา	สุตวนฺเตหิ สุตวนฺเตภิ
ฉกฺษิ	สุตวโต	สุตวตํ สุตวนฺตานํ
สप्तมึ	สุตวติ สุตวนฺเต	สุตวนฺเตสุ
อาลปนี	สุตว สุตวา	สุตวนฺตา สุตวนฺโต

แจก สุตวนฺตี สุตวตี ในอิติลึงค์

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	สุตวตี	สุตวตีโย สุตวตี
ทุติยา	สุตวตี สุตวตียํ	สุตวตีโย สุตวตี
ตติยา	สุตวตียา	สุตวตีหิ สุตวตีภิ
จตุตถิ	สุตวตียา	สุตวตีนํ
ปณฺจมี	สุตวตียา	สุตวตีหิ สุตวตีภิ
ฉกฺษิ	สุตวตียา	สุตวตีนํ
สप्तมึ	สุตวตียา สุตวตียํ	สุตวตีสุ
อาลปนี	สุตวตี	สุตวตีโย สุตวตี

แจก สุตวดี ในอิตถีลิงค์

วิภัติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา		
ทุติยา		
ตติยา		
จตุตถิ		
ปญจมี		
ฉกฺขี		
สตุตมี		
อาลปนั		

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงแปลเป็นภาษามคธ

๑. อ.ภิกษุ ฟังแล้ว ซึ่งธรรม ย่อมบรรลु ซึ่งพระอรหัต ๕
๒. อ.หญิงแม่เรือน หุงแล้ว ซึ่งข้าวสวย ย่อมกิน ในเรือน ๕
๓. อ.ตระกูล บูชาแล้ว ซึ่งเจติย์ ย่อมได้ ซึ่งบุญ ๕

จงแปลเป็นภาษาไทย

๑. สามเณรา ยาคู ปาตวนโต ภตตํ ภุญชนติ ๕
๒. อูปาสิกกา เจติยํ หุตวดี ปุญญํ ลภติ ๕
๓. กุลํ สตุถุ ฆมมํ สุตวํ ปญญํ ลภติ ๕